

Afsætning A – hhx, august 2017

1. Identitet og formål

1.1. Identitet

Afsætning er et samfundsvidenskabeligt fag, der omfatter viden, kundskaber og kompetencer inden for økonomi, sociologi og psykologi. Faget beskæftiger sig med virksomhedens forhold til den nationale og globale omverden samt giver viden, kundskaber og færdigheder om virksomheders analyser af markedsmuligheder samt national og global markedsføring. I arbejdet med faget udvikles almindelsen og studiekompetencen.

1.2. Formål

Formålet med undervisningen er at udvikle elevernes evne til at arbejde selvstændigt, innovativt og i faglige samspil med problemstillinger vedrørende afsætning. Almindelsen fremmes ved at styrke elevernes nysgerrighed og engagement i fagets discipliner samt de videre uddannelses- og karrieremuligheder, som faget indbyder til.

Eleverne skal gennem arbejde med virksomhedens nationale og globale udvikling styrke evnen til at argumentere, ræsonnere og formidle virkelighedsnære afsætningsøkonomiske problemstillinger samt udvikle forståelse for virksomhedens rolle i et globalt perspektiv.

Det er endvidere formålet at fremme elevernes evne til at indsamle, bearbejde og analysere relevante informationer med henblik på at skabe et beslutningsgrundlag. Eleverne skal ligeledes kunne anvende teori og metode om afsætning i arbejdet med aktuelle problemstillinger. Undervisningen skal desuden bidrage til udviklingen af elevernes evne til at tilegne sig ny viden og kundskaber i arbejdet med virkelighedsnære problemstillinger. Ved anvendelsen af fagets viden, begreber og metoder samt arbejdet med at forholde sig kritisk til afsætningsøkonomisk viden medvirker faget til udviklingen af studiekompetencen og de digitale kompetencer.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1. Faglige mål

Eleverne skal kunne:

- afgøre, hvilke forhold der har betydning for en virksomheds afsætning – nationalt og globalt, og derigennem demonstrere viden og kundskaber om fagets identitet og metoder
- identificere, formulere og løse udfordringer vedrørende afsætning, der knytter sig til en virksomheds fortsatte vækst
- anvende afsætningsøkonomiske modeller og forklare modellernes forudsætninger og egenskaber
- udarbejde et afsætningsøkonomisk ræsonnement, herunder at kunne forklare sammenhængen mellem en række relevante afsætningsmæssige forhold i en given kontekst
- indsamle, bearbejde og præsentere informationer om en virksomheds nationale og globale markedsforhold samt vurdere informationernes troværdighed og relevans i en given sammenhæng
- fortolke og formidle informationer om afsætning inden for flere af fagets genrer, herunder i samspil med andre fag
- udvælge og anvende relevante digitale og matematiske kompetencer i arbejdet med afsætning.

2.2. Kernestof

Gennem kernestoffet skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber.

Kernestoffet er følgende:

Samfundsvidenskabelig metode og markedsanalyse

- Kvantitative, kvalitative og komparative analysemetoder
- Datakilder: primære og sekundære samt interne og eksterne

Den interne situation

- Værdikæder
- Porteføljeanalyser
- Forretningsmodeller

Den eksterne situation

- Omverdensforhold nationalt og globalt
- Branche- og konkurrenceforhold
- Købsadfærd på business-to-business, business-to-consumer, consumer-to-business og consumer-to-consumer markeder

Strategi

- Mission, vision og værdier
- Konkurrencestrategier
- Vækststrategier

Internationalisering

- Kulturelle forhold
- Markedsudvælgelse
- Internationaliseringsmodeller

Segmentering, målgruppevalg og positionering

- Segmentering, målgruppevalg og positionering både nationalt og globalt

Marketing mix

- Marketing mixet både nationalt og globalt

Marketingplan

- Marketingplanen både nationalt og globalt

2.3. Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof skal udvælgelse, således at det sammen med kernestoffet medvirker til udvikling af de faglige mål. Det supplerende stof er typisk erhvervsnyheder fra og om virksomheder, analyser af brancher og virksomheder samt statistisk materiale om erhverv og erhvervsudvikling, der perspektiverer og uddyber de faglige mål. Der skal indgå materiale på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.

2.4. Omfang

Det forventede omfang af fagligt stof er normalt svarende til 500-700 sider.

3. Tilrettelæggelse

3.1. Didaktiske principper

Undervisningen skal tilrettelægges med afsæt i undren og nysgerrighed vedrørende aktuelle afsætningsmæssige problemstillinger. Det induktive undervisningsprincip har en vigtig rolle for tilrettelæggelsen af undervisningen i faget. Teori om afsætning har sit ophav i behovet for metoder og modeller, der kan anvise potentielle løsninger på virksomhedens udfordringer. Viden, kundskaber og kompetencer i afsætning forudsætter faglig indsigt, men i særlig grad evne til at kunne identificere de problemer, teorien skal anvendes til at håndtere.

Det deduktive undervisningsprincip anvendes, hvor der er fokus på at formidle fagets teori, begreber, modeller, modelforudsætninger og begrænsninger samt metoder omkring modellernes anvendelse.

Der lægges vægt på, at eleverne udfordres på deres evne til at kunne anvende de digitale muligheder på en hensigtsmæssig måde, og at de udfordres i forhold til deres globale forståelse og innovative kompetencer. Der skal lægges afgørende vægt på, at den enkelte elev får mulighed for selvstændigt at formidle faglige problemstillinger, herunder fremføre faglige ræsonnementer.

3.2. Arbejdsformer

I undervisningen skal der anvendes afvekslende og elevaktiverende arbejdsformer, således at eleverne får mulighed for at arbejde med problemer og løsningsforslag på forskellige taksonomiske niveauer. Der skal være progression i anvendelsen af arbejdsformer frem mod mere selvstændiggørende og studieforberedende arbejdsformer. Eleverne skal inddrages i planlægningen af undervisningen herunder valg af problemstillinger og arbejdsformer.

Der gennemføres en række forløb, hvor eleverne selvstændigt arbejder ud fra en virkelighedsnær kontekst med identifikation af problemer, opstilling af arbejdsspørgsmål, besvarelse af spørgsmål, præsentation af løsninger og refleksioner over eget arbejde. Undervisningen omfatter endvidere arbejde med øvelser ud fra afgrænsede problemer og mindre cases med mere åbne

problemstillinger. Udadvendte aktiviteter gennemføres i form af gæstelærere og virksomhedsbesøg samt arbejde med projekter omkring konkrete virksomheders afsætningsmæssige problemer.

Det skriftlige arbejde planlægges, så der er progression og sammenhæng. Der arbejdes med progression i såvel form som indhold, omfang og fagets genrer, så udviklingen af elevernes studiekompetence understøttes. Det skriftlige arbejde skal understøtte opfyldelsen af de faglige mål, herunder evnen til systematisk at formidle faglige problemstillinger ved anvendelse af fagets metoder og teorier. Herved opnår eleven en gradvis sikkerhed i den faglige diskurs. Der skal endvidere arbejdes systematisk med betydningen af de taksonomiske niveauer og udfoldelsen af fagets kernestof ud fra fagets kompetencemål.

Som grundlag for den mundtlige prøve arbejdes der med et forløb, som skal dække kernestofområderne bredt. Forløbets overordnede emne bestemmes af læreren. Forløbet placeres typisk i den afsluttende del af undervisningen. Eleverne skal hertil udarbejde et kort sammenfattende skriftligt produkt for at fastholde fagligt fokus.

3.3. It

It og medier anvendes i undervisningen som fagligt redskab og som støtte for elevens læreproces i faget. Gennem undervisningen skal eleven udvikle evnen til at anvende et bredt udsnit af digitale muligheder, herunder indgå i samarbejde med andre i digitale fællesskaber. Undervisningen skal bidrage til at udvikle elevens evne til på reflekteret og kritisk vis at udvælge, analysere og vurdere information. Endelig skal undervisningen bidrage til, at eleven udvikler en kritisk tilgang til internettets anvendelse og kommunikationsformer.

3.4. Samspil med andre fag

Afsætning er omfattet af det generelle krav om samspil mellem fagene såvel skriftligt som mundtligt. Dele af kernestof og supplerende stof skal vælges og behandles, så det bidrager til styrkelse af det faglige samspil mellem fagene og i studieretningen. I tilrettelæggelsen af undervisningen inddrages desuden elevernes viden, kundskaber og kompetencer fra andre fag, som eleverne hver især har, så de bidrager til perspektivering af emnerne og belysning af fagets almindelige sider. Afsætning indgår desuden i økonomisk grundforløb og studieområdet. Faget skal indgå i minimum et obligatorisk samspil med matematik. Faget indgår ligeledes i et obligatorisk samspil med virksomhedsøkonomi om faget erhvervs-case. Der skal endvidere gennemføres et samarbejde med virksomhedsøkonomi omkring kernestoffet strategi.

4. Evaluering

4.1. Løbende evaluering

De faglige mål er grundlaget for den løbende evaluering af elevernes mundtlige og skriftlige standpunkt. Elevernes mundtlige og skriftlige kompetencer samt deres viden, kundskaber og færdigheder i relation til afsætningsmæssige forhold evalueres løbende. Individuel vejledning undervejs i forløbet skal give eleverne viden om deres standpunkt i forhold til fagets mål og styrke deres progression i faget. I evalueringen af elevernes skriftlige arbejde veksles mellem forskellige former for evaluering af det færdige produkt og en procesorienteret evaluering.

4.2. Prøveform

Der afholdes en centralt stillet skriftlig prøve og en mundtlig prøve.

Skriftlig prøve

Grundlaget for den skriftlige prøve er en centralt stillet opgave. Prøvens varighed er fem timer.

Mundtlig prøve

Grundlaget for prøven er et forløb, der typisk er udarbejdet i den afsluttende del af undervisningen, og en udtrukket opgave med tilhørende bilag. Opgaverne med bilag sendes til censor forud for prøvens afholdelse.

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter pr. eksaminand. Der gives ca. 30 minutters forberedelsestid.

Eksaminationen tager udgangspunkt i eksaminandens præsentation af den trukne opgave samt perspektiveringen til forløbet og former sig derefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator.

Den enkelte opgave må højst anvendes ved tre eksaminationer på samme hold. Et opgavesæt skal i al væsentlighed dække de faglige mål og kernestoffet.

4.3. Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt.

2.1. Ved begge prøver gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.